Виліз Муравлик на березу. Доліз до вершечка, подивився вниз, а там, на землі, його рідний мурашник ледве видно.

Муравлик сів на листочок і думає: "Відпочину трошки — і додому".

Адже в мурашок суворо: тільки сонечко на заході — всі додому біжать. Зайде сонце,— мурашки всі ходи й виходи затулять — і спати.

А хто спізнився, той хоч на вулиці ночуй.

Сонце вже до лісу сідало.

Муравлик сидить на листочку і думає:

"Байдуже, встигну: адже донизу швидше".

А листочок був поганий: жовтий, сухий.

Дунув вітер і зірвав його з гілки. Летить листочок через ліс, через ріку, через село.

Летить Муравлик на листочку, хитається — ледве живий від страху.

Заніс вітер листочок на луку за селом та там і кинув. Листочок упав на камінь, Муравлик ноги собі забив. Лежить і думає:

"Бідна моя голівонька. Не добратися мені тепер додому. Місце навколо рівне. Був би здоровий — ураз би добіг, та от біда: ноги болять. Прикро, хоч землю кусай".

Дивиться Муравлик: поряд Гусінь-Землемір лежить. Черв'як черв'яком, тільки спереду — ніжки і ззаду — ніжки.

Муравлик говорить Землемірові:

— Землеміре, Землеміре, віднеси мене додому! В мене ніжки болять!

— А кусатися не будеш?

— Кусатися не буду.

— Ну, сідай, підвезу.

Муравлик видряпався на спину до Землеміра. Той зігнувся дугою, задні ноги до передніх приставив, хвіст — до голови. Потім ураз звівся на зріст, та так і ліг на землю палицею. Відміряв на землі, скільки в ньому росту, і знову в дугу скарлючився. Та й давай, та й давай землю міряти.

Муравлик то до землі летить, то до неба, то вниз головою, то догори.

— Не можу більше! — кричить.— Стій! А то вкушу!

Зупинився Землемір, простягся по землі. Муравлик зліз, ледве віддихався.

Глянув навкруг, бачить: лука спереду, на луці трава скошена лежить. А по луці Павук-Сінокосець крокує: ноги немов ходулі, між ногами голова хитається.

— Павуче, Павуче, віднеси мене додому! У мене ніжки болять.

— Ну що ж, сідай, підвезу.

Довелося Муравлику по павуковій нозі вгору лізти до колін, а з колін униз спускатися на спину: коліна в Сінокосця стирчать вище спини.

Почав Павук свої ходулі переставляти,— одна нога тут, друга там; усі вісім ніг, наче шпиці, в очах у Муравлика замиготіли. А йде Павук не швидко, черевом по землі черкає. Набридла Муравликові така їзда. Мало не вкусив він Павука, та тут, на щастя, вишли вони на гладеньку стежку.

Зупинився Павук.

— Злазь,— каже.— Ось Попелиця біжить, вона жвавіша за мене.

Зліз Муравлик.

— Попелице, Попелице, віднеси мене додому! В мене ніжки болять.

— Сідай, прокатаю.

Тільки встиг Муравлик видряпатися Попелиці на спину, вона як кинеться бігти! Ноги в неї стрункі, немов у коня. Біжить шестиногий кінь, біжить, не трясе, неначе в повітрі летить.

Умить домчали до картопляного поля.

— А тепер злазь,— каже Попелиця.— Не з моїми ногами по картопляних грядках стрибати. Іншого коня бери.

Довелося злізти. Картоплиння для Муравлика — ліс густий. Тут і з здоровими ногами — цілий день бігти. А сонце вже низько.

Раптом чує Муравлик, пищить хтось:

— Ану, Муравлику, лізь до мене на спину, поскачемо.

Обернувся Муравлик — стоїть поряд Жучок-Блошачок, ледве від землі видно.

— Та ти маленький! Тобі мене й не підняти.

— А ти великий! Лізь, кажу.

Сяк-так умостився Муравлик на спині у Блошака. Ледве-ледве ніжки поставив.

— Виліз?

— Ну, виліз.

— А виліз, так тримайся.

Блошачок підібгав під себе товсті задні ніжки,— а вони в нього — як пружинки складні,— і клац! — випростав їх. Зирк, уже він на грядці сидить. Клац! — на другій, клац! — на третій.

Так увесь город і відклацав аж до тину.

Муравлик питає:

— А через тин можеш?

— Через тин не можу: високий дуже. Ти Коника попроси: він може.

— Конику, Конику, віднеси мене додому! В мене ніжки болять.

— Сідай на загривок.

Сів Муравлик Коникові на загривок.

Коник склав свої довгі задні ноги навпіл, потім разом випростав їх і підскочив високо в повітря, як Блошачок. Але тут з тріском розгорнулися в нього за спиною крила, перенесли Коника через тин і тихенько опустили на землю.

— Стоп! — сказав Коник.— Приїхали.

Муравлик дивиться вперед, а там широка річка: рік пливи — не перепливеш.

А сонце чимраз нижче. Коник каже:

— Через ріку й мені не перескочити: надто вже широка. Стривай-но, я Водомірку гукну й буде тобі перевізник.

Зацокотів по-своєму, зирк — біжить по воді човник на ніжках.

Підбіг. Ні, не човник, а Водомірка-Клоп.

— Водоміре, Водоміре, віднеси мене додому! У мене ніжки болять.

— Гаразд, сідай, перевезу.

Сів Муравлик. Водомір підстрибнув і пішов по воді, немов по суходолу.

А сонце вже зовсім низько.

— Любенький, швидше! — просить Муравлик.— Мене додому не пустять.

— Можна й швидше,— каже Водомір.

Та як припустить! Відштовхнеться, відштовхнеться ніжками — і котить-ковзає по воді, немов по льоду. Швидко на тому березі опинився.

— А по землі не можеш? — питає Муравлик.

— По землі мені важко, ноги не ковзають. Та й попереду ж ліс. Шукай собі іншого коня.

Подивився Муравлик вперед і бачить: стоїть над рікою ліс високий, аж до неба. І сонце за ним уже сховалося. Ні, не потрапити Муравликові додому!

— Дивись,— каже Водомір,— он до тебе й кінь повзе.

Бачить Муравлик: повзе поблизу Хрущ — важкий жук, незграбний жук.

Хіба на такому коні далеко заїдеш?

Все-таки послухався Водоміра.

— Хруще, Хруще, віднеси мене додому! В мене ніжки болять.

— А де ти живеш?

— У мурашнику за лісом.

— Далеченько. Ну що з тобою робити? Довезу.

Поліз Муравлик по жорсткому хрущевому боці.

— Сів, чи що?

— Сів.

— А куди сів?

— На спину.

— Ех, недотепо! Лізь на голову.

Виліз Муравлик Хрущеві на голову. І добре, що не залишився на спині: розламав Хрущ спину надвоє, двоє жорстких крилець трохи підняв. Крила в Хруща — неначе двоє перевернутих ночов, а з-під них інші крильця лізуть, розгортаються: тоненькі, прозорі, ширші й довші за верхні.

Почав Жук пихкати, надиматися:

— Ух, ух, ух!

— Дядечку,— просить Муравлик,— швидше! Не відповідає Хрущ, тільки пихкає:

— Ух, ух, ух!

Раптом затріпотіли крильця, запрацювали. — Жжж! Тут-тук-тук! — знявся Хрущ у повітря. Як корок, Викинуло його вітром догори — вище від лісу. Муравлик зверху бачить: сонечко вже краєм землю зачепило. Як помчав Хрущ — у Муравлика навіть дух захопило.

— Жжж! Тут-тук-тук! — летить Жук, свердлить повітря, мов куля.

Промайнув під ним ліс — і зник.

А ось і береза знайома, і мурашник під нею. А над самим вершечком берези вимкнув Хрущ мотор — і геп! — сів на гілку.

— Дядечку, любесенький! — почав благати Муравлик.— А додолу ж мені як? Адже в мене ніжки болять, я собі в'язи скручу.

Склав Жук тоненькі крильця вподовж спини. Зверху жорсткими ночовками прикрив. Кінчики тоненьких крилець дбайливо під ночовки підібрав. Подумав і каже:

— А вже як тобі додолу спуститися — не знаю. Я на мурашник не полечу: надто вже боляче ви кусаєтесь. Добирайся сам як знаєш.

Глянув Муравлик вниз: а там під самою березою його дім рідний.

Глянув на сонечко: сонечко вже до половини в землю увійшло.

А навколо: гілки та листя, листя та гілки.

Не потрапити Муравликові, хоч униз головою кидайся! Раптом бачить: поряд на листочку

Гусінь-Листоїдка сидить, шовкову нитку з себе тягне, тягне і на сучок намотує.

— Гусінь, Гусінь, спусти мене додому! Остання мені хвилинка залишилась,— не пустять мене додому ночувати.

— Відчепися! Бачиш, діло маю: пряжу пряду.

— Всі мене жаліли, ніхто не проганяв, ти перша!

Не втримався Муравлик, кинувся на неї та як кусне! З переляку Гусінь лапки підібрала та беркиць з листочка — і полетіла додолу.

А Муравлик на ній висить — міцно вчепився. Тільки недовго вони падали: щось їх згори — смик! І загойдалися вони обоє на шовковій ниточці : ниточка ж на сучок була намотана.

Гойдається Муравлик на Листоїдці, як на гойдалці. А ниточка чимраз довшає: вимотується у Листоїдки з черевця, тягнеться, не рветься.

Муравлик з Листоїдкою чимраз нижче опускаються. А внизу, в мурашнику, мурахи пораються, поспішають, входи-виходи затуляють.

Усі затулили — один, останній, вхід залишився. Муравлик з гусені беркиць — і додому!

Тут і сонечко зайшло.